

Nuummi nanikkit taassumalu oqaluttuarisaania killitsippaatit...

1 - Visit Greenland

Una illoq 1950-1960-ikkut nalaani sananeqarsimavoq umiarsua-lorifittut aqartarfiullu quersuaattut. Aallartitta!

2 - Orsuliorfik

Kongelige Grønlandske Handel (KGH) orsuarnittuliortarput, kalaallit pisiarisanit. Orsoq ingarujussuarni qalatsinneqartar-put naggataanilu naqerujussuarneqartarlutik orsoq tamakkiisu-mik anillatsinniarlugu. Orsoq Europamut nassiunneqartarpoq, tassalu aqqusinerni qullilerfiit orsumik ikumasinnaalersarput.

3 - Ikuallannermi qaammartartoq

Ikuallalernermi kalerrisaarut tassaavoq qanga oqarasuaatit angerlarsimaffinni oqarasuaatillu angallattakkat sulii nassaarine-qanngikkallarmata piffissami atorveqartartut. Ikuallattoqarpat ikuallalernermi qaammartartoq aappaluttumut orniguttariaqar-poq ikioqquniarluni.

4 - Sanaluttarfik

Illoq sananeqarsimavoq ukioq 1851-imi oqaluffittaap siulleq Kalaallit Nunatsinni toqqammavilerniarlugu. Massakut tassaallu-ni Nunatta Katersugaasiviata sanaluttarfia. Qalipaap aappalaartoq KGH-p illutaani tamani atorveqarsimavoq.

5 - Allaffitoq Kolonimi

Una illoq ukioq 1892-imi sananeqarsimavoq, siullermik sanaluttarfiusimavoq kinguneranilu allaffiusimalluni aammalu allakkerivik. Massakut illoq suliffimmit inissiaavoq. Illup isuani sianertaat nivinngasimavoq, sulisut sianeq atorlugu suliar-toqqusarsimagamikkit.

6 - Qajaasaarneq

Qajartorluni kinngungaanni pingaaruteqarpoq immamiit niller-tumit qaqeqqinnissaq. Taamaattumik ukua qilerutit napasumi nivinngasut sungiusaatit atorveqartarput toqumik ajapinngin-nissaq pinaveerniarlugu qajamik. Aammattaap unammisoqartar-poq periaatsit nalunartut atorlugit, kina pikkorinnerpaajunersoq unammisoqartarluni.

7 - Napparsimmavitoqap

Napparsimmavitoqap pilersinneqarpoq 1933-imi aliortukkanillu ulikkaarluni. 1967-imi illoq paaqqinnittarfinngortinneqarpoq kingusinnerusukkullu ilinniartfinngorluni isumaginninnermut siunnersortissanik, illup qalipaataa sungaartoq takutsippaa peqqinnissaqarfimmut atasoq.

Nuannariviuk?

Nalunngiliuk Nuummi sumiissusersiorlutik
arpattartunut aamma ilaasinaallutit?

8 - Hans Egede

[Hans Egede](#) (1686 – 1758) nalunaajaartorpoq Kalaallit Nunaannut ukioq 1721-imi Neriunnerup Qeqertaani (Håbets Ø), Nuuk (Godthåb) tunngavi-lerpaattaaq. Hans Egede taaneqartarpoq Kalaallit Nunaata apostulia, tassa ajoqersuiartortoq. Inuusaliaq 1921-imi napparneqarpoq ukiut 200-nngortorsiorne-ranik Hans Egede Kalaallit Nunaanut apissinnermini.

9 - Jonathan Petersen

Jonathan Petersen (1881-1961) nalunnginneqarneruvoq nipiler-suusiorlumik aammalu tussiusiorloq. Erinarsuusiarpassuarnik kalaallisut ulikkaarpoq ilaallu nalunnginneqarluartoq tassaavoq: ”Nunarput Utoqqarsuanngoravit”, inuiattut erinarsuusiatut sana-simavaa.

10 - Annaasisitta Oqaluffia

Oqaluffik ukioq 1849 pilersinneqarpoq aammaat-taaq ilivitoqarfittaa. Oqaluffiup nalunaaqutartaa ukioq 1928 nappartsinneqarpoq, tassa illoqarfiup ukiut 200-nngortorsiornerani napparneqarnermiilli. Ilivitoqarfimmi iliveqarput inuit pingaaruteqar-tut, soorlu [Samuel Kleinschmidt](#) – Kalaallit Nunaat allattaasertaavanik aallartitsisoq.

11 - Naqiterivitoqap

Illoq una siullersaalluni naqiteriviusimavoq, aviisilu Kalaallit Nunaanni siullersaat Atuagagdliutit maani naqiterneqarsimavoq. Aviisi aallartisarneqarpoq Hinrich J.Rink ukioq 1861-imi nunarsuarmilu siul-lersaalluni aviisi qalipaatilek naqiterneqarsimavoq.

12 - Eqaarsaartarfitoqap /Ilinniartfissuaq

Manna tassa Kalaallit Nunaata Ilinniartfissuaq siullerppaaq, ukioq 1847-imi pilersinneqartoq. Ilinniartfissuaq tassa Nuup nakkutiginnittuatut inissimasimavoq tunniussisimallunilu illoqarfiup sak-kussaani. Illorsuaq una Ilinniartfissuup eqaarsaartarfitoqarivaa.

13 - Jørgen Brønlund

Piniartup ernera Jørgen Brønlund (1877-1907) kalaallisut ilinniartfissuusimavoq Ilinniartfissu-armi. Danmarkip ilisimasassarsiornerani ukioq 1906-1908-imi ilaasimavoq, ajunaarsimallunilu perlerornermik aammalu qerunnermik.

Skuutit arpaatit imaluunniit pisuttua- rutit saqqummeriarlugit aallaannarta!

14 - Issittumi naasorissaaviit

Issittumi naasorissaaviit sananeqarsimapput 1978-imi. Kalaallit Nunaanni naasut assigiinngitsut naatsinneqarlutik. Tamanna suliaq taamaatiinnarneqarpoq, kisiannili ujaqqat napparnikut sulii ullumanna tikillugu takuneqarsinnaapput.

15 - Erfalasulerfik

1800-kkut nalaanni orpiit amerlanerit umiarsuarmit tikiun-neqartarput ukiumi ataasiarluni. Erfalasulerfimmik nutaamik pisaarniarneq sivisusarsimaqaaq taamaattumik sukanik pigine-qareertunik sanasarsimapput. Erfalasulerfimmik angikajaartu-mik peqarumalluni sukarsuit marluk atorlugit sanasarsimavaat.

16 - Amerikarmiut konsuuleqarfia

Illoq sananeqarpoq 1941-imi amerikarmiut konsuuleqarfissa-ralugu. Sorsunnersuup aappaanni (1939-1844) Danmarkimut attaveqarneq kipineqarallarsimavoq taamaattumik pissamaatit tamarmik Amerikaminngaanerlutik.

17 - Kaassassuk

Oqaluttuatoqqani Kaassassuk iliarsuusimavoq inoqatiminit annikillioortitaasartoq. Pissaap inuanik naapitsinermini nukinik annertuunik tunisippoq. Nukiminik tunissutiminik nanorsuit pingasut ajugaaffigivai inoqatini annaallugit.

18 - Katuaq

Kulturip illorsuaa Katuaq ukioq 1997-imi atulersinneqarpoq. Ilusilersuisartup isumassarsiarisimavaa ilusissaa arsarnerit aalaalunnerinik aammalu seqernup qinngornerata pinnguarne-ranik apummi sikumilu. Eqqumiitsuliortoq Isle Hessner Katuaq silataaniittut eqqumiitsuliat qajat pingasut sanasimavai.

19 - Naalagaaffiup sinniisoqarfia

Naalagaaffiup sinniisoqarfiata pisortaa Danmarkimit Kalaallit Nunaannut tamakkerlugu sinniisuvoq, ataqatigiissaarisuullunilu Naalagaaffimmut Namminersorlutik Oqartussanillu. Illorsuaq 1970-ikkunnernisaavoq inisimasoralugillu Naalagaaffiup sin-niisoqarfia, Politiit, Naalakkersuisut Inatsisartullu.

20 - Inussuk

Niels Motzfeldt eqqumiitsuliaa – Inussuk – napparneqarpoq 2009-imi Namminersorlutik Oqartussaassuseq eqqunneqarneran-ni. Pingasut napasuliat tassa assersuusiorpaat Kalaallit Nunaanni inuiaqatigiit pingasusut, tassa Avannaa, Tunu aammalu Kitaa. Eqqumiitsuliaq ujaqqanit Kalaallit Nunaannit tamanit sanaajuvoq oqaatsiginjarlugu inuiaqatigiit ataasusut.

www.nasp.gl